

ACC. N:R M. 14396: 1-10.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Landskap: Småland Upptecknare: Emeli Linder, Vislanda
Härad: Albo Berättare: " "
Socken: Ekatelöv Berättarens yrke: småbrukare
Uppteckningsår: 1956 Född år 1885 i Ekatelöv

Husbondefolk och Gästefolk. s. 1-10. LUF 105.

11/9-56

ACC. NR M. 143961/

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Luf 105

Som levnadssättet förändras under tider-
nas lopp, så blev det även med arbetet och
med förhållande emellan husbonde och
tjänare, emellan rik och fattig. Det blev en
del olika lagar. "Den, som ej hade lagg försvar
måste skaffa sig arbete hos någon husbonde
för att på det viset kunna försörja sig.

En tjänstekjon måste vara from och kristlig.
Den måste vara lydlig och låta lära sig
och i allt sätta sig efter sin slushonde.
Slushonde måste nog följa sanning och
och rättvisa, men stor olikhet rådde
mellan de olika herrnen. Det var
inte lätt att alltid vara tålig, om husmodern
var stålig^{och} blev. Hennes pigor tänkte inte
på att det kunde vara oönskad.
I Skatelöv brukade det finnas en husmans-
sell en köksa och ett par flickor, som

1)

stādade att taga tjänst räknte vanligen för
året. Om en den, som hade fäst sig inte
var så glad åt sin plats, så nog sökte hon
hålla ut för året. Det gick ännu bättre
för den, som var tålrig att få annat arbete.
Det var för mycket länge sedan, under den
gamla goda tiden. Lyrklygn i Skatölöv
hade många större gårdar vilka var och en
hade statar. Husbonden hade andra sysslor
i socknen såga måste ju vara styrande.
Den andra sidan sjön ännu var samma
förhållande. Ty där är många större gårdar.
Det gick ju lätt att få tag i arbetare under
den bröda tiden, vid skörden o. d. Det
var billigt en och 2 kr om dagen. De större
ställen hade även hjälpkvinnor. I en tid
då det inte var vanligt med maskiner
2 var det ju ett annat förhållande.

Det arbetades alltså ganska hårt på den tiden, då det inte fanns så många hjälpmedel, som folk kunde hava, men dessa hava ju även sina "ackadela" arbetet kunde ju vara allt för hårt men det var en sanna. Det var det bästa den fattiga kunde göra. Men det var inte så lätt som han inte var så stark, som det bekvämligast. Den starke och begärande slantelen, som bekämpade jordens yta. Det var inte, att försöka ställa sig i likhet med den, som stydde eller ägde jorden, ty det var bara att lyda. Det var också en sanna. Det måste folk förstå var och en måste arbeta för att få kläder och föda, men vilken olikhet var inte den tiden eller den nuvarande. Det var väl inte många, som kunde förstå all den laga

Slusmodern föred och span samt tillade
efter köket och pigornas Rusbonden
sag efter att arbetet bleve väl gjort
De stora gårdarna i byskölen brukade
även hästar. Det var somliga, som
körde i spann var sätt vanligt där
man var ifrån masknader eller från
staden. Att kvinnors mjötkörde var van-
ligt ty männen körde inte denna
konst. Det var en av de vanliga pigorna
huru de kunde köra hästar om de kunde
köra i stögar med Oxar eller hästar
Den, som var mindre bunnig fick
selesta med spade och spett Han gick
flåhaka. Det var ett mycket gammalt
sätt att valla jorden men flåhakan
⑥ måste slipas, den måste vara vass

Arbetsblad

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

5.

Den mest kunnige hade i synnerhet
 mycket lagning och brukade även få vara
 på. Frisat och kalvar utfördes så
 bekvämt. Och köns och byggnad
 Det var frågan hur många djur
 som skulle utföras för vinster
 På vinster borde det sparas och resas
 Det gick lätt att få mycket folk under den
 gamla goda tiden En flicka brukade ibland
 få en del betalning i form av potatis eller
 en del brukade få sin betalning i nya skor
 och även kläder. Pigan hade inte alltid
 till för att komma med allt, som
 behövdes göras Det måste vara grova
 lämpliga arbetskläder vägra de ha bra
 bröckad Ligger den reita tvätten i en
 ett stort kast och låta och låta
 I del ligg till dess att reisen blev

jät och gran tvätten kunde även lagas
 i luft tågligen stark blandad av avfall
 och pulver. Det var värre på den tiden
 att få jäsa kläder seita. En del grova
 och smutsiga arbeten brukade för skötas
 av arbetare, som voro vana vid sådana
 arbete. För mycket länge sedan brukade sadana
 som sette omkring för att sköta sådana
 arbete. De fingo något betalt men de
 voro inte vana vid mycket. Det var fatter
 som sysslade med sådant. De brukade
 även begära sådana, som gjord något
 brott kunde inte den, som helst begära
 Det hände vanligen i en skog eller dylikt
 arbetstiden i äldre tid var ju längre än
 senare då det inte var så många medel
 som nu, som kunde göra arbetet
 lättare. Då fick man ju hålla dagen
 ut så att allt kunde hinnas.

Att tröskas med slaga och kösa med över-
beskjades på mindare ställen. För länge sedan
började man tidigt så fort det var vä-
ligt att sköta jorden med maskiner.
Det var även en försäkring på tjänarnas
kunskaper. De måste vara kunniga i att
föra en traktor, och även att föra liknande
maskiner. Den bonde, som hade en större
ladugård, hade även en ryktare, Ryktaren
och hans hustru skötte om mjölken och
sände den åt mjöleriet. Ryktaren utfodrade
djuren, det han var 500 kreatur; mörsken
tog sitt gödslen om morgonen söndiga
större ställen ha även prisar och balvar
och ett par tjurar, som måste passas
Arbete med jord har alltid varit mycket för
vår det vara mårde, men det måste vara
göres nogga om det skall bli resultat

Johanna bor på alderdomshemmet. Den tredje tjio i sommar fyller hon 96 år. Hon har blivit något yrs men minnet och tankeförmågan är oöfverträffad. Som de flesta äldre har hon lärt att komma i kop sådant, som ligger långt tillbaka i Tiden. Hon har arbetat mer än många andra att resa i tjänst under den gamla goda Tiden var inte så lätt, men Johanna har med redan berättat hur det var i hennes barn- och ungdomstid. Berättelsen om en ett liv i arbete och nöd. Det en arbetets höga pris. Johanna är född i Kolås församling. Hennes mor var en på sitt sätt storvitt kvinna. Faderen sett Johanna inte mycket om. Han drog sig undan sitt arbete. Han lämnad mödan att ensam ta hand om flickan.

ACC. N. R. M. 14396:9.

Djölkning skulle börja klockan fem
 på morgonen. Innan dess. För att
 komma med, var hon tvungen att
 stiga upp kl halv 4. Vissa tider fick
 hon även utfordra sonen. När nykning
 var klar, skulle svine ha gräsfoder
 och så skulle ungdomen. Det var nog
 med godkalvarna. Den fick ingen
 annan än. Johanna och en dräng.
 Hon var liten så att hon blev ofta
 blöt och blådemer. Johanna skulle
 även städa Drängkammaren och duska
 hon afstak från där hon markte
 djuren inte heller passade så som de borde.
 Det skedde många förändringar. Den
 gamla ordningen försvann och en ny
 tid.

Det arbetades alltså ganska hårt
på den tiden då det inte fanns så man-
ga hjälpmedel, som folk hade, men
hjälpmedeln hade och sina nackdelar
ingensting i denna värld är helt full
Något arbete var just inte redsättande om
den johanna ville komma närmare
hemmet och sin mor. Och Johanna
flyttade till Lunnarek. Där kan hon
att stanna i hela 54 år. Lunnarek
är Skatelövs församlings största gårdar
Johanna kunde angående sköta djur och
mycket annat. Hon kunde inte glömma
sina djur, utan höll på i det längsta
Hon hade ju höns, des och mycket
annat att sköta men hon hade väl
en god hälsa vadon att gick lätt
och annu kunna ha i hög ålder i
5) 1 unga o